

List of Signatures

Page 1/1

Årsberetning inkl redegjørelse for samfunnsansvar 2024 SAHF.pdf

Name	Method	Signed at
Østby, Sissel Ihlebæk	BANKID	2025-03-19 09:27 GMT+01
Karlsen, Anne	BANKID	2025-03-19 08:09 GMT+01
Schultz, Henrik	BANKID	2025-03-18 20:28 GMT+01
Pettersen, Ellen Henriette	BANKID	2025-03-18 20:27 GMT+01
Bjerknes, Kathrin	BANKID	2025-03-18 16:24 GMT+01
Sigurdsen, Ulf E Wangsvik	BANKID	2025-03-26 22:47 GMT+01
Cehajik, Irvin	BANKID	2025-03-25 14:52 GMT+01
Ruud, Trine	BANKID	2025-03-20 22:36 GMT+01
Prestegard, Tore	BANKID	2025-03-19 10:19 GMT+01

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

External reference: A5765BA34C584D7BAEC8C73502F854EA

ÅRSBERETNING 2024

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
A5765BA34C584D7BAEC8C73502F854EA

Sykehusapotekene HF har levert gode resultater innen de fleste områder i 2024. Foretakets hovedoppgaver er ivaretatt i tråd med de føringer eier har gitt i oppdragsdokument og foretaksmøteprotokoller.

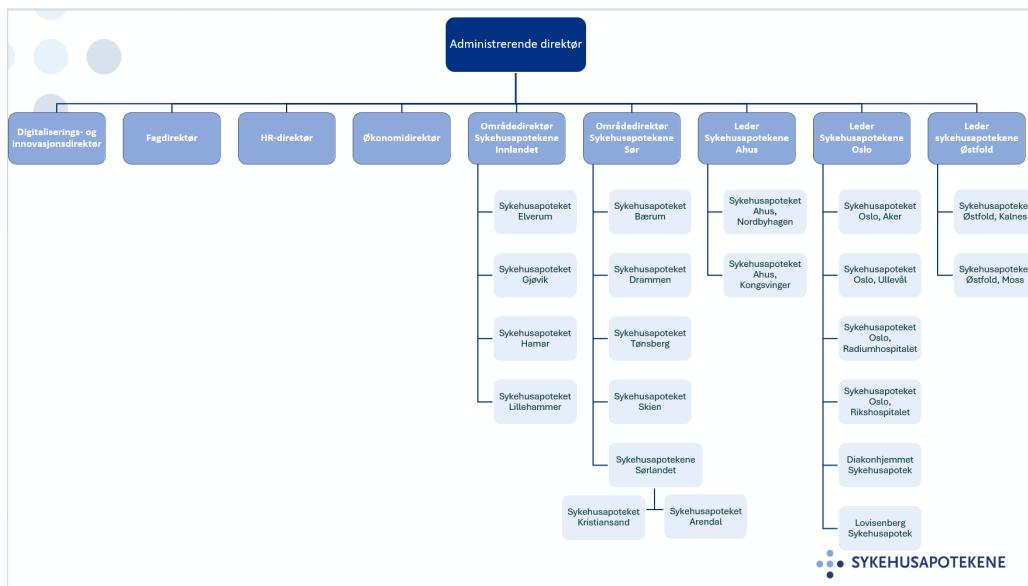
Det økonomiske resultatet i Sykehusapotekene HF var i 2024 svakere enn budsjettet og det er usikkerhet knyttet til den økonomiske utviklingen på sikt. Dette følger av variasjon i aktivitetsnivå og i sykehusenes etterspørsel samt eierskap til nytt apoteksystem som medfører høyere IKT-kostnader, men som vil kunne bidra til mer effektiv drift på sikt. De nye investeringene skal sikre en framtidig god og trygg forsyningssituasjon med fortsatt høy kvalitet.

Hovedrapportering om aktiviteter i foretaket skjer i årlig melding til Helse- og omsorgsdepartementet. Som del av årlig melding beskrives brukerutvalget sin aktivitet. Årlig melding er tilgjengelig på foretakets [nettsider](#).

SYKEHUSAPOTEKENE HF

Sykehusapotekene HF er en del av spesialisthelsetjenesten og har som hovedoppgave å sikre at legemiddelforsyningen til sykehusene i Helse Sør-Øst er av høy kvalitet og til riktig pris. Sykehusapotekene HF skal bidra til riktig og trygg legemiddelbehandling på både systemnivå og til pasient. Foretakets ansatte besitter høy farmasøytsk kompetanse og bidrar inn i det kliniske teamet rundt pasienten, i legemiddelforsyningen og i kvalitetssikring av legemiddelhåndteringen på sykehusene. Foretaket sikrer produksjons- og forsyningsberedskap og bidrar til at pasientene får opprettholdt sin legemiddelterapi ved utskrivning.

Sykehusapotekene HF eier og driver 20 sykehusapotek i Helse Sør-Øst. Sykehusapotekene ligger i tilknytning til de ulike sykehusene i regionen. Sykehusapotekene HF har en administrasjon som er lokalisert i Oslo og blir ledet av et styre. Foretaket avsluttet 2024 med 963 brutto årsverk.

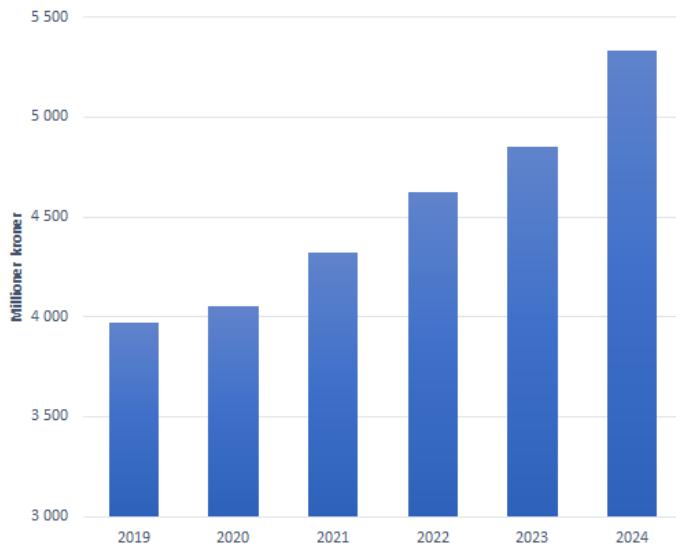

Grafikk 1: Organisering av Sykehusapotekene HF

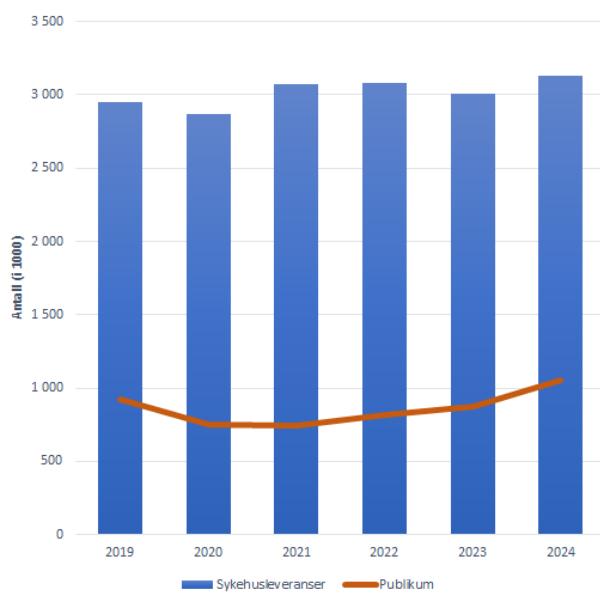
AKTIVITET

Sykehusapotekene HF har fire ulike virksomhetsområder; Publikum, Sykehusleveranser, Produksjon samt Klinisk farmasi og rådgivning.

Grafikk 2: Omsetning i Sykehusapotekene i perioden 2019 til 2024

Sammenlignet med 2023, økte den totale omsetningen i 2024 for Sykehusapotekene HF med 10%. Omsetningsveksten henger i stor grad sammen med overtakelse av sykehusapotekene på Lovisenberg og Diakonhjemmet i tillegg til at 2024 var første hele år med aktivitet på Aker.

Grafikk 3: Antall ekspedisjoner og leverte pakninger i perioden 2019 til 2024

Aktiviteten i virksomhetsområdet Publikum er skissert i rød linje i grafikk 3 og viser at nivået i 2024 omsider er over nivået man så før pandemien (2019). Grafikken illustrerer tiden det har tatt før aktiviteten har kommet tilbake på «gammelt nivå».

Virksomhetsområdet Sykehusleveranser påvirkes i svært stor grad av etterspørsel fra sykehusene. Faktorer som blant annet pakningsstørrelser kan påvirke en slik aktivitetsoversikt, men oversikten viser hvordan varierende etterspørsel fra sykehusene påvirker aktiviteten hos Sykehusapotekene. Et annet viktig virksomhetsområde, Produksjon, er på samme måte avhengig av å levere i henhold til etterspørsel fra sykehusene.

Gjennom Sykehusapotekenes legemiddelstatistikk (SLS) leverer foretaket detaljerte oversikter over alt legemiddelinnkjøp til spesialisthelsetjenesten. Statistikken er en viktig kilde for analyser og oppfølging av legemiddelbruken, både terapeutisk og økonomisk. Data fra SLS er stadig mer etterspurt fra helseforetakene i Helse Sør-Øst.

FORSKNING OG INNOVASJON

Sykehusapotekene HF driver forskning innen sine virksomhetsområder i tett samarbeide med sykehusene og er en naturlig del av foretakets oppgave som farmasifaglig kompetansesenter i Helse Sør-Øst. Det er to pågående doktorgradsprosjekter innen legemidler til barn, og åtte masterprosjekter innen ulike aspekter for å trygge og gi mer effektiv legemiddelbehandling, samt bidra til bærekraftig legemiddelbruk. I 2024 har foretaket lagt til rette for tre nye doktorgradsprosjekter med oppstart i 2025. To av de nye prosjektene skal bidra til å optimalisere pasientsikkerhet og legemiddelhåndtering med lukket legemiddelsløyfe (LLS), hvorav inngår delprosjektet med hensyn på farmasitun. Det tredje doktorgradsprosjektet skal se på effekten av en klinisk farmasøyt i et fleksibelt aktivt oppsøkende behandlingsteam (FACT) for de med psykisk lidelse og/eller rusproblematikk. Stipendiatenes forskning er finansiert både over foretakets eget budsjett, med regionale forskningsmidler, tilskudd fra Sykehuset Innlandet og fra Foreningen for hjertesyke barn. I foretakets budsjett avsettes det årlig midler til mindre forskningsprosjekter initiert i de enkelte sykehusapotekene. Midlene fordeles etter søknad til og innstilling fra foretakets forskningsutvalg.

Flere av foretakets sykehusapotek er involvert i ytterligere forskningsaktiviteter. I 2024 ble det publisert seks vitenskapelige artikler i fagfellevurderte vitenskapelige tidsskrifter med resultater fra foretakets forskning. Resultater er også presentert gjennom videopresentasjoner, webinarer, postere og muntlige innlegg både nasjonalt og internasjonalt. Sykehusapotekene HF tar imot og veileder bachelor- og masterstudenter fra de farmasøytske utdanningsinstitusjonene. Foretaket har fått inn en oppfinnelse i INVEN2-portefølje i løpet av 2024.

På forskningssiden har Sykehusapotekene HF et langsigtt samarbeid med UiO når det gjelder forskning og innovasjon, i form av delte stillinger og bistillinger ved Farmasøytisk institutt. Dette resulterer i doktorgrads- og masteroppgavesamarbeid, samt innovasjon i form av utarbeidelse av DOFI'er til INVEN2. I tillegg fører dette til kompetanseutveksling og direkte bidrag til praksisnær profesjonsutdanning som sikrer riktig kompetanse tilbake til helseforetakene.

I april 2020 ble prosjekt Regional standard for lukket legemiddelsløyfe etablert i Helse Sør-Øst RHF etter initiativ fra Sykehusapotekene HF. Prosjektet har nå gått over i driftsfase. Sykehusapotekene HF har sitt eget prosjekt med navn Lukket legemiddelsløyfe (LLS) som skal sikre at pasienter i sykehus får rett legemiddel, i rett dose, til rett tid og på rett måte ved bruk av elektronisk kontroll av legemiddel og pasient. Dette vil øke pasientsikkerheten og redusere antall legemiddelfeil i tillegg til å ha potensial for å kunne drifte enda mer effektivt. Prosjektet har som mål å etablere en regional standard for lukket legemiddelsløyfe for alle administrasjonsformer og legemiddeltyper. Dette krever effektive arbeidsprosesser som understøttes med gode IKT-løsninger, effektiv produksjon og forsyning av legemidler. Sykehusapotekene HF har fokus på å tilpasse egen drift til fremtidig standard og har etablert et eget innføringsprosjekt. Det er etablert mottaksprosjekter for LLS i alle helseforetak og et eget innføringsprosjekt i Sykehusapotekene HF.

BEMANNING

Generelt

Sykehusapotekene HF avsluttet 2024 med 963 brutto årsverk. I løpet av det siste året har Sykehusapotekene HF overtatt driften av sykehusapotekene på Diakonhjemmet og Lovisenberg i tillegg til at 2024 var første hele år med aktivitet på nytt sykehusapotek på Aker. En klar overvekt av årsverksvekst i 2024 er knyttet til nevnte overtakelse av apotekdrift. I tillegg til noe økning knyttet til drift merker foretaket et økende bemanningsbehov knyttet til forvaltning og utvikling av et nytt egeneiet apoteksystem. I likhet med helsesektoren og apotekbransjen generelt har Sykehusapotekene HF en overvekt av kvinner med en andel på om lag 84%. Dette er omtrent på samme nivå som i 2023 og har vært stabilt over flere år.

Når det gjelder alderssammensetningen i utgangen av året er det aldersgruppen 40-49 år som har den største andelen av faste ansatte med en andel på 29,1%, mens 30-39 år følger deretter med en andel på 25,3%. Deretter kommer gruppen mellom 50-59 år (23,7%), mens den yngste (18-29 år) og den eldste (60 år og over) aldersgruppen har andeler på henholdsvis 11,8% og 10,1%.

Dette er en rimelig normal aldersfordeling og fordelingen har endret seg lite over tid. Spesielt viktig er det for foretaket å avdekke og ivareta nøkkelpersonell som er en viktig del av foretakets langsigtsstrategi.

Sykefravær

Sykehusapotekene HF har et kontinuerlig fokus på sykefravær. Foretaket arbeider systematisk med nærværsfaktorer, god oppfølging, inkludering av personer med nedsatt funksjonsevne, samt øvrige faktorer som har betydning på for eksempel arbeidsmiljø.

Totalfraværet i Sykehusapotekene HF, hentet fra Helse Sør-Øst's rapporteringsmiljø (RDAP), endte i 2024 på 7,7%. Det er lagt ned store ressurser i løpet av 2024 for å forstå og kunne redusere sykefraværet. Sykehusapotekene HF har i sin strategi for perioden 2024-2028 satt et ambisiøst

sykefraværsmål på 6,5% hvert år. Sykefravær er en sammensatt problemstilling med store lokale variasjoner, men foretaket mener at driften i Sykehusapotekene HF tillater å sette en slik ambisiøs målsetning målt opp mot andre helseforetak sine faktiske nivåer.

Arbeidsmiljø og ForBedring

Sykehusapotekene HF gjennomfører årlige medarbeiterundersøkelser (ForBedring) i likhet med øvrige helseforetak i Helse Sør-Øst for å fange opp utfordringer knyttet til HMS, arbeidsmiljø, likestilling og diskriminering, samt pasientsikkerhet. Resultatene på ForBedring-undersøkelsen følges opp på ledernivå og i samarbeid med egne ansatte ved den enkelte enhet. Oppfølgingsarbeidet skal resultere i en egen handlingsplan for områder som skal forbedres og/eller bevares. De tillitsvalgte og verneombudet blir involvert i arbeidet.

Undersøkelsen ble i 2024 gjennomført med meget god deltagelse (85%). Den samme undersøkelsen gjennomføres i hele foretaksguppen i Helse Sør-Øst, noe som gir et godt sammenligningsgrunnlag. Resultatene var jevnt over svært gode for Sykehusapotekene HF i 2024. Det ble igangsatt korrigende tiltak der dette ble ansett nødvendig, samtidig som gode resultater ble fremhevet. Foretaket skal være et farmasifaglig kompetansesenter hvor man også er opptatt av leder- og medarbeiterutvikling. Det er et kontinuerlig fokus på å opprettholde og videreutvikle et positivt arbeidsmiljø hvor ledere, medarbeidere, tillitsvalgte og verneombud tilstreber godt samarbeid.

Foretaket har en høy andel av organiserte ansatte, om lag tre fjerdedeler av de ansatte er organiserte. Dette er med på å bidra til godt arbeidsmiljø og gode beslutninger gjennom et godt utviklet samarbeid mellom arbeidsgiver og tillitsvalgte.

AKAN

Det ble ikke rapportert AKAN-saker i 2024.

Vold og trusler

Sykehusapotekene HF har gode rutiner ved tilfeller av vold og trusler. Arbeidsmiljøloven er klar på at ansatte skal beskyttes mot vold, trusler og lignende som følge av kontakt med andre.

Foretaket hadde ingen registrerte tilfeller av vold og trusler.

SAMFUNNSANSVAR

Staten stiller krav og forventninger til at virksomhetene de eier skal opptre ansvarlig og være ledende i arbeidet med samfunnsansvar. Dette er nedfelt i Eierskapsmeldingen: Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap, St.6 (2022-2023). Spesialisthelsetjenesten forvalter store ressurser på vegne av fellesskapet, og har en plikt overfor samfunnet til å forvalte disse ressursene på en bærekraftig og

ansvarlig måte. Alle medarbeidere i spesialisthelsetjenesten, og alle som handler på vegne av spesialisthelsetjenesten skal opptre i tråd med allmenne etiske normer og etter gjeldende lover og forskrifter. Sykehusapotekene HF legger gjeldende lov- og regelverk samt Helse Sør-Øst RHF sine [etiske retningslinjer](#) til grunn for virksomhetens verdier. Sist gjeldende redegjørelse for samfunnsansvar er del av årsberetning for 2023 som finnes på foretakets [nettsider](#).

Med utgangspunkt i Eierskapsmeldingen har styrene i de regionale helseforetakene vedtatt *Spesialisthelsetjenestens rammeverk for samfunnsansvar*. Formålet med rammeverket er å klargjøre hvilke rammer og føringer som gjelder, og hvordan spesialisthelsetjenesten arbeider med samfunnsansvar. Rammeverket utgjør grunnlaget for påfølgende redegjørelse og er førende for arbeidet i Sykehusapotekene HF. Les mer om rammeverket [her](#).

Klima

Klimaendringene er ifølge Verdens helseorganisasjon den største helsetrusselen vi står ovenfor. Spesialisthelsetjenesten bidrar til betydelige klimagassutslipp og belaster miljøet gjennom forbruk av vann og energi, innkjøp av legemidler og produkter og gjennom behandling av avfall. Transport av legemidler og andre varer til sykehusapotekene, forsendelse av legemidler til private og profesjonelle kunder, og transport av medarbeidere bidrar til en negativ miljøbelastning. Det gjør også rehabilitering av sykehusapoteklokaler og nybygg.

Sykehusapotekene HF samarbeider med de andre helseforetakene i Helse Sør-Øst på miljøområdet gjennom regional miljøfaggruppe og på nasjonalt nivå med de andre sykehusapotekforetakene. Det står nedfelt i foretakets kvalitetspolitikk at Sykehusapotekene HF har som mål å beskytte miljøet, begrense forurensning og redusere andre negative miljøeffekter fra virksomheten. Sykehusapotekene HF sitt system for miljøledelse er en integrert del av foretakets overordnede kvalitetssystem. Her er det tydelig definert ansvar knyttet til miljøstyring. I tillegg kartlegger foretaket miljøaspekter, identifiserer risiko og utarbeider mål og handlingsplaner med tiltak.

Sykehusapotekene HF sin virksomhet vil i noen tilfeller føre til forurensing som kan være til skade for ytre miljø. Viktige miljøaspekter er knyttet til transport av varer til og fra sykehusapotekene, reiser for ansatte i tjeneste, og unormale driftssituasjoner. Foretaket arbeider systematisk med lokale tiltak for å sikre lavest mulig belastning på det ytre miljøet. Årlig gjennomgang av miljøstyringssystemet er en integrert del av ledelsens gjennomgåelse. I den årlige medarbeiderundersøkelsen ForBedring følges utviklingen i andelen medarbeidere som mener at foretaket arbeider godt med ytre miljø. Det gjennomføres årlig internrevisjoner i foretaket som en integrert del av revisjonsprogrammet.

Videre har Sykehusapotekene HF implementert tydelige kontraktskrav til hovedgrossist om ivaretakelse av klima og miljø. Dette inkluderer blant annet krav til miljøledelse for å sikre at lovpålagte krav blir fulgt, herunder korrekt destruksjon av helsefarlige stoffer.

Alle foretak i spesialisthelsetjenesten skal bidra til nasjonale mål om å bli et lavutslippsamfunn innen 2050. De fire helseregionene har derfor vedtatt felles klima- og miljømål for spesialisthelsetjenesten:

Spesialisthelsetjenestens klima- og miljømål 2019-2030

Innen 2030 redusere CO₂e-utslipp med 40 prosent

Langsiktig mål: Klimanøytralt innen 2045

3 GOD HELSE OG LIVSKVALITET	6 RENT VANN OG GODE SANITÆRFORHOLD	7 REN ENERGI TIL ALLE	9 INDUSTRI, INNOVASJON OG INFRASTRUKTUR	12 ANSVARLIG FORBRUK OG PRODUKSJON	13 STOPPE KLIMAENDRINGENE	15 LIV PÅ LAND	17 SAMARBEID FOR Å NÅ MÅLEN
Redusere forekomsten av helsetjenesten asoserte infeksjoner	Andel produkter uten helse- og miljø-skadelige stoffer skal være 75 prosent	Redusere energiforbruket med 20 prosent og øke andelen gjennivinningskraft	Andel polikliniske konsultasjoner over video og telefon skal være minimum 20 prosent	Redusere unndvendig forbruk, øke ombruk og materialgjenvinning	Fossilfri virksomhet innen 2030, 30 prosent reduksjon i bruk av bil og 40 prosent reduksjon i bruk av fly	Bærekraftig skjøtsel av natur	Miljøbevisste medarbeidere med en score på 90 i ForBedringsundersøkelsen

Sykehusapotekene HF rapporterer årlig inn tall til felles klima- og miljøregnskap for Helse Sør-Øst. Disse inngår i spesialisthelsetjenestens nasjonale rapport for samfunnsansvar. Sykehusapotekene HF sin måloppnåelse for felles klima- og miljømål per 2024 kan også følges i det regionale dashboardet [her](#).

Sykehusapotekene HF sitt klimaregnskap 2019 til 2024

	2024	2023	2022	2021	2020	2019
Utslipp fra reiser med bil i tjeneste	105 706 km (utslipp 16,5 tonn CO ₂) El-bil: 75 266 km (utslipp 5,3 tonn CO ₂)	128 142 km (utslipp 21,8 tonn CO ₂) El-bil: 79 663 km	101 607 km (utslipp 17,3 tonn CO ₂) El-bil: 44 879 km	124 042 km (utslipp 21,1 tonn CO ₂)	116 477 km (utslipp 19,8 tonn CO ₂)	197 586 km
Utslipp fra reiser med fly i tjeneste	Innenlands 93 772 km (utslipp 25,4 tonn CO ₂) Utenlands 178 980 km (utslipp 36,1 tonn CO ₂)	Innenlands 144 770 km (utslipp 25,3 tonn CO ₂) Utenlands 276 539 km (utslipp 36,0 tonn CO ₂)	Innenlands 93 553 km (utslipp 16,4 tonn CO ₂) Utenlands 131 327 km (utslipp 17,1 tonn CO ₂)	Innenlands 27 109 km (utslipp 4,6 tonn CO ₂) Utenlands 3 637 km (utslipp 0,4 tonn CO ₂)	Innenlands 28 954 km (utslipp 4,9 tonn CO ₂) Utenlands 13 052 km (utslipp 1,3 tonn CO ₂)	Innenlands 106 547 km Utenlands 193 926 km

Tabell 1; Sykehusapotekene HF's totale utslipp av klimagasser uttrykkes i CO₂-ekvivalenter for scope 1: Direkte utslipp (driftsmidler virksomheten har operasjonell kontroll over, f.eks bruk av fossilt brensel). 2019 er valgt som «baseline» for spesialisthelsetjenestenes felles klima og miljømål.

Tabell 1 viser foretakets tjenestereiser i antall kilometer med bil og fly i perioden 2019 til 2024. Totalt antall km reist med egen bil i tjeneste er redusert med ca. 13 % sammenlignet med 2023. Km reist med el-bil er litt lavere enn for 2023. Antall km flyreiser i tjeneste er redusert med 35% sammenlignet med 2023, og det er omtrent samme reduksjon for flyreiser både innenlands og utenlands. Sett i forhold til 2019-tall er det en reduksjon av CO₂-utslipp på fly innenlands på 12% og på fly utenlands på 8%, og kjøring av bil i tjeneste på 8%.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
A5765BA34C584D7BAEC8C73502F854EA

Klimarisiko

Klimaendringer fører til økt hyppighet og intensitet av ekstremvær, noe som kan ha konsekvenser for forsyningssikkerhet og tilgang på legemidler. I 2024 så vi et eksempel på dette da orkanen Helene forårsaket betydelige skader på et produksjonsanlegg i North Carolina. Leverandøren var en av de største produsentene av intravenøse infusjonsvæsker i USA, og nedstengningen førte til infusjonsvæskemangel i Europa og halvering på normal leveranse til Norge.

Sykehusapotekene HF er også påvirket av klimarelaterte utfordringer som ekstremvær, noe som har hatt konsekvenser for både vareforsyning, logistikk og drift i 2024. Økende forekomst av kraftige snøfall, islagte veier og stormer har medført forsinkelser i leveranser av legemidler. Forsinkelsene har variert fra et par timer og opp til et døgn på det meste. I tillegg har ekstremvær ført til transportutfordringer for ansatte, noe som har medført omprioriteringer i arbeidsoppgaver i apotekene. Tiltak ble iverksatt i henhold til foretakets beredskapsprosedyre og det er ikke avdekket noen alvorlige konsekvenser som følge av forsinkelsene i 2024. For å redusere risikoen for leveringsavvik og mulig pasientpåvirkning er det etablert tett kommunikasjon mellom det enkelte sykehusapotek, hovedgrossist og sykehusene på forsinkelser som kan påvirke pasientsikkerheten.

Bærekraftig skjøtsel av natur

Naturmangfoldet gir grunnlaget for menneskenes liv på jorda. FNs naturpanel har dokumentert at menneskelig aktivitet har endret naturen betydelig over hele kloden, og at en rekke økosystemer er truet som følge av dette. Spesialisthelsetjenesten har et ansvar for å redusere sin miljøpåvirkning, inkludert utslipp av helse- og miljøfarlige kjemikalier og legemidler, og for å ivareta vegeterte og naturlige områder.

Temaet naturmangfold og økosystem er ikke direkte omtalt i miljøstyringssystemet i Sykehusapotekene HF. Likevel har foretaket systemer på plass for å sikre at risiko for utslipp av helse- og miljøfarlige stoffer er så liten som mulig. Håndtering av legemiddelavfall er en sentral del av dette arbeidet, og foretaket har iverksatt rutiner for å sikre forsvarlig destruksjon. Dette inkluderer;

- Legemiddelrester og utgåtte legemidler fra publikumsavdelingene og sykehusleveranser samles inn og sendes til hovedgrossisten for sikker forbrenning i henhold til gjeldende miljøkrav.
- Sykehusapotekene HF er pliktig til å ta imot legemidler fra kunder. Disse legemidlene sendes også til hovedgrossisten for destruksjon.
- Legemiddelrester fra produksjonsavdelingene håndteres som risikoavfall og ivaretas av helseforetakenes miljøstasjoner.
- Kjemikalierester samles opp og leveres til miljøstasjoner, for å forhindre utslipp til natur og vannkilder.

Sykehusapotekene HF leier lokaler av helseforetakene og deltar aktivt i pågående byggeprosjekter for utforming og innredning av nye lokaler. Miljø- og klimahensyn er integrert i planleggingen av sykehusbygg, i samsvar med "Standard for klima og miljø i sykehusprosjekt", utarbeidet av Sykehusbygg HF og godkjent av styrene i de fire regionale helseforetakene. Standarden fastsetter at sykehuslokalisering ikke skal ha negativ innvirkning på klima og miljø, og det stilles krav til;

- Bevaring av naturmangfold og utforming av bærekraftige uterom.
- Naturbasert avrenning og miljøtiltak på tomt og bygg for å redusere lokal luftforurensning og forhindre utslipp til jord og vann.
- Redusert klimafotavtrykk i byggeprosessen, inkludert energieffektive løsninger og materialvalg.

I tråd med Sykehusapotekene HF's overordnede klima- og miljømål, skal det videreføres tiltak for optimal håndtering av legemiddelavfall og arbeider for forbedrede rutiner for kassasjon av legemidler. Dette inkluderer økt rådgivning til sykehuspersonell og kunder om riktig bruk, håndtering og oppbevaring av legemidler.

Forebygging av økonomisk kriminalitet

Spesialisthelsetjenesten skal arbeide systematisk med forebygging av misligheter og korruption. En virksomhetskultur basert på gjensidig respekt og åpen kommunikasjon skaper færre muligheter for mislighold. Det er risiko for at arbeidsmiljø hvor noen føler urettferdighet og urimelig press kan lede til motivasjon for misligheter. Korruption skjer oftest som skjulte handlinger. En kultur som fremmer varsling uten sanksjoner for varsleren, er en forutsetning for å avdekke slike handlinger. Felles for de fleste mislighetssakene i landet kjent gjennom media, har vært svakheter i virksomhetenes internkontrollsystemer. Et nyttig verktøy for å unngå svikt er å gjennomføre risikoanalyser for misligheter og korruption på virksomhetsområder og – prosesser, samt risikoprofiler på hvilke funksjoner som kan ha mulighet for å begå misligheter.

Sykehusapotekene HF har tydelige retningslinjer og prosesser for å sikre så lav risiko som mulig for uønskede hendelser og feil, men også for å minimere sannsynligheten for bevisste underslag eller annen økonomisk kriminalitet. Foretaket støtter seg på etiske regler utarbeidet av Helse Sør-Øst RHF for samhandling mellom helsepersonell og leverandører. Disse legges til grunn i all kontakt mellom ansatte og leverandørene. Det vises til Helse Sør-Øst RHF sine "Ethiske retningslinjer for innkjøp og leverandørkontakt i Helse Sør-Øst" og "Klare rammer for samhandling mellom ansatte i helseforetak og leverandørene" i tillegg til «Håndbok i misligheter og korruption». I starten av 2025 publiserte Helse Sør-Øst et oppdatert antikorruptionsprogram og en dilemmasamling med videoer. Sykehusapotekene HF vil følge opp dette og sikre at foretakets medarbeidere blir oppdatert på programmet.

Det europeiske forfalskningsdirektivet (FMD) er etablert for å beskytte forsyningsskjeden og pasientene mot forfalskede legemidler. Systemet fungerer ved at apotek og formelle salgskanaler over hele Europa er koblet sammen, slik at et salg i ett land også er registrert i alle andre. Legemiddelpakningene er utstyrt med unike serienumre for å sikre at falske medisiner ikke kommer inn i den legale forsyningsskjeden.

Medarbeidere og mangfold

Sykehusapotekene HF skal arbeide systematisk med å fremme likestilling og hindre diskriminering på grunn av kjønn, alder, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet,

religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk og kombinasjon av disse grunnlagene, i alle arbeidsprosesser.

Sykehusapotekene HF er en arbeidsplass preget av mangfold. Når man besøker våre apotek, vil man møte ansatte med ulik bakgrunn. Dette er en stor styrke for oss da det samme mangfoldet vil møte oss blant våre kunder, de ansatte på sykehusene og ikke minst pasientene i spesialisthelsetjenesten.

Som tidligere nevnt har Sykehusapotekene HF en stor overvekt av kvinner på lik linje som øvrige aktører i helsevesenet. Dette kan ha sine årsaker fra samfunnsmessige forhold som hvilke studieretninger de ulike kjønnene velger.

Diskriminering

Arbeidsmiljøloven regulerer forbud mot diskriminering på grunn av alder, seksuell orientering, politiske oppfatninger og medlemskap i fagforeninger eller politiske organisasjoner, deltidsansatte og midlertidige ansatte. Dette gjelder alle sider av arbeidsforholdet fra stillingen blir lyst ut til tilsettingsforholdet blir avsluttet i form av oppsigelse eller pensjon. Dette stiller store krav til gode arbeidsprosesser og rutiner i foretaket.

ForBedringsundersøkelsen er et verktøy som kan gi en generell indikasjon på omfanget av diskriminering i Sykehusapotekene HF. I 2024 svarte 88 % av respondentene at de ikke kjenner til at noen har blitt utsatt for diskriminering på arbeidsplassen mot 91% i 2023. Det er en høy andel som ikke kjenner til tilfeller av diskriminering, samtidig så tar foretaket på alvor at 12% har observert dette, og dette ble tema i oppfølgingen av undersøkelsen. Tallene overordnet gir ingen indikasjoner på hvilke konkrete områder observasjoner av diskriminering omfatter.

Likestilling

Indikatorer på likstilling er for eksempel lønnsfordeling (lik lønn for likt arbeid), kjønnsandelen på ulike stillingsnivåer (for eksempel lederstillinger), samt rekruttering generelt.

Kjønn og lederstillinger

I likhet med kjønnsfordelingen generelt i foretaket er det også på lederstillinger overvekt av kvinner. Dette gjelder både for sykehusapotekere, avdelingsledere og avdelingssjefer. Samlet sett besetter kvinner om lag 75% av de tre nevnte stillingskategoriene. Av sykehusapotekere er det 15 kvinner og 5 menn. I foretakets toppledergruppe er kjønnsfordelingen 5 menn og 5 kvinner.

Lønnsvilkår

Sykehusapotekene HF er opptatt av å ha en høy bevissthet rundt likelønn både ved fastsettelse av lønn i rekrutteringsprosesser, men også i lønnsoppgjør eller ved lønnsutvikling ved for eksempel utvidede ansvarsområder. For å sikre en mest mulig rettferdig lønnsdannelse må rekrutterende leder i foretaket alltid sende en forespørrelse til HR sentralt med begrunnelse for lønnsfastsettelse og få en vurdering om dette er innenfor gitte rammer.

Når det gjelder stillingsgrupper ute i apotekene, så tjener kvinner gjennomgående mer enn menn både som provisorfarmasøyt (1,1% mer), reseptarfarmasøyt (6,8% mer), samt apotekteknikere (2,4%

mer). På stilling som sykehusapoteker tjener derimot mannlige apotekere 11,9% mer enn kvinnelige apotekere. Dette kan muligens forklares ut fra hvem som til enhver tid leder våre største apotek da dette har betydning for lønnsfastsettelsen. I stillingsgruppen avdelingsledere tjener også menn mer enn kvinner med en differanse på 6,4%. I øvrige kategorier er det forskjeller i ulik favør, men utvalget er lite. Sykehusapotekene HF vil fortsette å overvåke utviklingen i lønnsdannelse og arbeide for lik lønn for likt arbeid.

Rekruttering

Sykehusapotekene HF anerkjenner at det er risiko for bevisst og ubevisst diskriminering av søker til stillinger foretaket utlyser og hvem som rekrutteres inn. Dette kan for eksempel være at kvinner i større grad velger kvinner når ansettelse foretas. Dette er imidlertid ikke inntrykket fra praktiske rekrutteringsprosesser. Tvert imot er det et bestemt inntrykk av at rekrutterende ledere ønsker flere menn for å skape et mer mangfoldig miljø.

Andre eksempler kan være bevisst eller ubevisst diskriminering knyttet til for eksempel etnisk bakgrunn, graviditet, funksjonsnedsettelse eller øvrige eksempler nevnt over. Derfor har Sykehusapotekene HF rekrutteringsprosesser med verktøy som i størst mulig grad skal motvirke disse faktorene ved bruk av strukturerte, kompetansebaserte intervjuer.

Kunnskap rundt bevisst eller ubevisst diskriminering er også en viktig faktor. Sykehusapotekene HF utarbeidet i samarbeid med OUS et e-læringskurs i mangfoldsrekruttering i 2023 som fremdeles er en del av foretakets kursplan for ledere. Kurset omhandler både lovkrav, men ikke minst psykologiske faktorer rekrutterende ledere må være klar over i en rekrutteringsprosess. Kurset har et spesielt fokus på mangfold og ubevisste og bevisste fordommer og holdninger som kan påvirke beslutninger og vurderinger. Sykehusapotekene HF har et kontinuerlig fokus på å synliggjøre mangfold og ønsket om mangfold, blant annet ved å bruke bilder som viser det mangfoldet foretaket har.

Ufrivillig deltid og faste stillinger

Andelen deltidsansatte i foretaket utgjør 10,9%. Den gjennomsnittlige stillingsprosenten er 73,5%. Dette betyr at en høy andel av våre deltidsansatte arbeider i relativt høye stillingsprosenter. Foretaket har per dags dato ingen medarbeidere som har registrert ønske om høyere stillingsprosent i personalportalen. Foretaket har i tillegg inkludert et obligatorisk punkt i medarbeidersamtalene der ønsket deltid skal tas opp med hver enkelt medarbeider med informasjon om at dette skal registreres for å sikre at foretaket har den nødvendige oversikten.

Foretaket har en andel av midlertidige stillinger på 7%. Det gjøres alltid en konkret vurdering ut ifra arbeidsmiljøloven knyttet til bruk av midlertidighet. Sykehusapotekene HF vil fortsette å ha fokus på heltidsstillinger og faste stillinger som hovedregel.

Karriere- og utviklingsmuligheter

Sykehusapotekene HF har med sine ulike fagområder muligheter for å gi ansatte erfaringer på tvers av avdelinger gjennom for eksempel ordinære utlysninger, arbeid i flere avdelinger, samarbeid mellom avdelinger på tvers, forskning eller utlån til prosjekter på hovedkontoret eller andre steder. I

forbindelse med flere store prosjekter i foretaket har flere ansatte fått muligheten til å opparbeide seg prosjekterfaring eller kjennskap til andre fagområder.

I medarbeidersamtalene tas temaene kompetanseheving og utvikling opp. Dette lar ledere avdekke den enkelte medarbeiter sine tanker på disse områdene og samtidig kunne gjøre en vurdering opp mot foretakets behov.

Tilrettelegging, arbeid og familieliv

Sykehusapotekene HF skal arbeide for et inkluderende arbeidsliv. Foretaket skal også, ved å tilby muligheter og fleksibilitet i en aktiv livsfasepolitikk, øke å være en attraktiv arbeidsgiver i alle faser av livet. Gjennom dette skal foretaket beholde verdifull kompetanse og erfaring som ellers kunne gått tapt. Som arbeidsgiver skal Sykehusapotekene HF legge forholdene til rette for inkludering og mangfold. Det jobbes systematisk med å sikre at rutinene på HMS-området følges for å minimere risikoen for at foretaket bryter arbeidsmiljøloven eller får alvorlige HMS avvik.

Foretaket har seniorpolitikk for medarbeidere i alderen 60 år og eldre og arbeider aktivt for å legge forholdene til rette slik at seniorer står i stillingen til ordinær pensjonsalder. Den ansattes behov, engasjement og forutsetninger vil variere over tid. Ved behov vil Sykehusapotekene HF tilstrebe å legge til rette for ansatte gjennom hele yrkeskarrieren.

Menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold

Sykehusapotekene HF er omfattet av åpenhetsloven og skal årlig redegjøre for sine aktsomhetsvurderinger. Formålet med aktsomhetsvurderingene er å få oversikt og vurdere risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold internt i virksomheten, leverandørkjeden og hos forretningsforbindelser.

Sykehusapotekene HF leverer fellesjenester til helseforetak i Helse Sør-Øst og har det faglige og distribusjonsmessige ansvaret for legemidler til sykehusene. På vegne av de regionale helseforetakene forvalter Sykehusapotekene HF den nasjonale grossistavtalen, G2021. Avtalen omfatter levering av legemidler, handelsvarer, kjemikalier og grossist- og logistikktjenester til sykehusapotek og helseforetak over hele landet. Sykehusapotekene HF har et særegent ansvar for å følge opp hovedgrossist og sikre at de etterlever nødvendige lovkrav og driver ansvarlig forretningspraksis.

Foretaket har en leverandørportefølje primært bestående av leverandører innen legemidler, transporttjenester, emballasje, medisinsk-teknisk utstyr, programvarelisenser og konsulenttjenester innenfor HR, IKT og økonomi. Den aller største andelen av foretakets innkjøp målt i kroner gjøres av hovedgrossist. De resterende innkjøpene gjøres gjennom avrop på avtaler inngått av Sykehusinnkjøp eller som egne anskaffelser. I 2024 var foretakets totale innkjøp (målt i kroner) fordelt følgende;

- Innkjøp gjort fra hovedgrossist og som er regulert av G2021: 81,3 %
- Innkjøp gjort gjennom avrop på avtaler inngått av Sykehusinnkjøp HF: 13,2 %
- Innkjøp gjort gjennom foretakets egne avtaler: 4,8 %
- Innkjøp av varer og tjenester utenom avtaler: 0,7 %

Sykehusinnkjøp HF er spesialisthelsetjenestens innkjøpssentral og gjennomfører nasjonale og regionale anskaffelser på vegne av helseforetakene i Helse Sør-Øst. Ved disse anskaffelsene gjennomfører Sykehusinnkjøp HF akt somhetsvurderinger og definerer risikoområder og risikoreduserende tiltak. Det er etablert kommunikasjonslinjer mellom Sykehusinnkjøp HF og Sykehusapotekene HF gjennom samarbeidsavtaler. Avtalene kontraktfester blant annet at Sykehusinnkjøp HF på vegne av kunde skal ivareta sentrale samfunnsområder ved levering av innkjøpstjenester, og plikter å vurdere risikoen knyttet til disse når anskaffelser gjennomføres og avtaler forvaltes. Det er likevel en viktig presisering at selv om Sykehusinnkjøp HF inngår avtaler på vegne av helseforetak og gjennomfører akt somhetsvurderinger, er Sykehusapotekene HF selv ansvarlig for at disse vurderingene skjer i tråd med åpenhetsloven. Vi samarbeider derfor jevnlig med Sykehusinnkjøp HF i regionale nettverk og ved spørsmål knyttet til leverandører. Sykehusapotekene HF har stor tillit til at vurderingene de gjør er grundige og troverdige. Les mer om Sykehusinnkjøp HF sitt samfunnsansvar og deres arbeid med akt somhetsvurderinger her: sykehusinnkjop.no

1. Sykehusapotekene HF sitt arbeid med akt somhetsvurderinger

Sykehusapotekene HF skal drive ansvarlig virksomhet ved å identifisere risiko for negativ påvirkning og muligheter for en bærekraftig omstilling og drift. Dette er innledd i foretakets overordnede virksomhetsstyring og er en klar forventing fra eier. I foretakets ledelses- og styringsverktøy er det utarbeidet en prosedyre som beskriver krav og aktiviteter for gjennomføring av akt somhetsvurderinger. Prosedyren forankrer en tydelig ansvarsfordeling og er spesielt rettet mot ledere, kvalitetsledere, grossistadministrasjonen, innkjøp og øvrige ansatte som arbeider med anskaffelser og leverandør oppfølging.

Seksjon for innkjøp og logistikk har som mål å gi foretakets avdelinger best mulig behovs- og avtaledekning når det gjelder anskaffelser av utstyr og forbruksmateriell. Det jobbes tett mellom innkjøp, avdelingsledere, controllere og kvalitetsledelse for å underbygge kjøp i system, avtalelojalitet og kontraktsoppfølging. Ved inngåelse av lokale avtaler for apotekspesifikke løsninger og leveranser benyttes Sykehusinnkjøp HF sitt bilag «Kontraktskrav til etisk handel». Kontraktsvilkårene bygger på FNs veilede prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGPs) og OECDs retningslinjer for ansvarlig næringsliv med akt somhetsvurderinger som metode. I noen av avtalene, eksempelvis de som omfatter leieproduksjon, er det i tillegg inntatt spesifikke miljøkrav og egne kvalitetsavtaler. Seksjon for kvalitet foretar i samarbeid med innkjøp jevnlig leverandørrevisjoner basert på kontraktens omfang, avvikshistorikk og risikovurderinger. Dette følges opp i årshjul og stadfestes i årlige revisjonsplaner som godkjennes av foretakets ledersgruppe.

I 2024 frarådet regjeringen norske selskaper å drive handel og næringsvirksomhet som bidrar til å opprettholde de folkerettsstridige israelske bosetningene. I lys av dette utviklet Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) [en veileder](#) for skjerpe akt somhetsvurderinger ved risiko for brudd på folkeretten. Veilederen oppgir flere kilder som lister selskaper som på ulike vis påvirker mennesker og samfunn negativt. Som en del av årets risikovurdering har Sykehusapotekene HF gjennomgått disse og bekreftet at ingen av foretakets leverandører står på de aktuelle listene.

2. Funn i 2024

Sykehusapotekene HF fikk høsten 2024 flere henvendelser med henvisning til åpenhetsloven om en legemiddelprodusent som potensielt bidro til å opprettholde Israels ulovlige tilstedeværelse i Palestina. Den aktuelle legemiddelprodusenten er en underleverandør og rundt 93 prosent av varene i Sykehusapotekene HF sitt sortiment ble kjøpt gjennom hovedgrossist. De resterende syv prosentene var avtalevarer inngått av Sykehusinnkjøp HF.

For å identifisere og stafeste potensiell negativ påvirkning bestilte Sykehusinnkjøp HF en ekstern granskning av legemiddelprodusenten. Granskingsrapporten benyttet åpne, offisielle kilder og konkluderte med at det ikke er funnet klare bevis for direkte negativ påvirkning. Rapporten påpekte også at legemiddelprodusenten ikke er inkludert i FN's "blacklist" over selskaper knyttet til israelske bosetninger, og at deres aktivitet i de okkuperte områdene ikke blir ansett som folkerettsstridige per nå. Dette utelukker ikke risiko for brudd på folkeretten og ulovlig okkupasjon og Sykehusinnkjøp skal i begynnelsen av 2025 gå i direkte dialog med legemiddelprodusenten for å få mer detaljerte svar om funnene i rapporten. Les mer om arbeidet og granskingsrapporten her: [Granskingsrapport om leverandør er ferdig - Sykehusinnkjøp HF](#)

3. Tiltak og videre handling

Ansvarliggjøring og tett oppfølging av hovedgrossist er og forblir et av de viktigste tiltakene for å sikre en ansvarlig leverandørkjede. Sykehusapotekene HF har i 2024 gjennomført en revisjon hos hovedgrossist der et av revisjonsteamene var deres arbeid med aktsomhetsvurderinger og hvordan de håndterer risiko i en mer krevende global situasjon. Revisjonen ble fulgt opp med grundigere spørsmål knyttet til konflikten i Gaza og til vurderingen av spesifikke leverandører. Sykehusapotekene HF opplever at dialogen er god og at grossisten tar sitt samfunnsansvar på alvor. De har gode systemer og rutiner på plass og jobber risikobasert etter mulighet for påvirkning og potensielt skadeomfang.

Regjeringens anbefalinger til skjerpede aktsomhetsvurderinger har medført diskusjoner rundt apotekenes muligheter til å sanksjonere og følge opp negativ påvirkning fra egen virksomhet. Legemiddelprodusenter har svært komplekse forsyningskjeder bestående av leverandører fra hele verden. Som et resultat er overvåkning av arbeidsvilkår begrenset. Apotek i Norge opererer i et strengt regulert marked og har begrensede muligheter til å velge leverandører av legemidler. Etter apotekloven § 5-3 har apotekene en forhandlingsplikt som forplikter dem til å tilby alle legemidler som er tillatt solgt i Norge. Videre skal innkjøp av legemidler gjøres gjennom godkjente grossister og andre som har Helse- og omsorgsdepartementets tillatelse, jf. apotekloven § 5-4. Apotekkjeder må derfor balansere lovpålagt forpliktelse til å sikre tilgang på foreskrevne legemidler med ansvaret for å unngå å benytte leverandører som er knyttet til menneskerettighetsbrudd eller dårlige arbeidsforhold. Dette reiser dilemmaet om at der risikoen for negativ påvirkning er størst også er området med lavest mulighet for sanksjoner og oppfølging. Det er etablert kommunikasjon blant apotekkjedene i Norge i regi av Apotekforeningen der det blant annet diskuteres hvordan veie hensynene mot hverandre og hvem som har ansvaret for å vurdere legemiddelleverandørene ved godkjenning av legemiddelet i Norge.

Prioriterte risikoområder 2024

Tema	Faktisk negativ konsekvens	Vesentlig risiko for negativ konsekvens	Risikoreduserende tiltak
Brudd på menneskerettigheter og folkerett i konfliktpregede områder	Ikke identifisert	Legemiddelprodusent bidrar til brudd på folkeretten og til å opprettholde de folkerettsstridige israelske bosetningene gjennom sin aktivitet.	Oppfølging av grossist og samarbeid med Sykehusinnkjøp.
Anstendige arbeidsforhold, menneskerettigheter, klimautslipp, miljø- og naturpåvirkning.	Ikke identifisert	Begrensete muligheter for sanksjoner på leverandører av reseptbelagte legemidler da leveringsplikten overgår valg av leverandør.	Inngå bransjesamarbeid og løfte problematikken til aktuelle offentlige instanser.

Tabell 2: Prioriterte risikoområder for 2024 og risikoreduserende tiltak og aktiviteter er beskrevet i tabellen nedenfor (Åpenhetsloven § 5 (1) b).

Avvikshåndtering og kommunikasjon

Sykehusapotekene HF oppfordrer ansatte til å melde inn avvik og uønskede hendelser i foretakets avvikssystem. Dette benyttes aktivt i forbedringsarbeid både sentralt og lokalt i de enkelte sykehusapotekene. Oversikter over avvik og uønskede hendelser er også sak på hvert ledergruppemøte i foretaket.

For ytterligere informasjon om redegjørelse for åpenhetsloven, [se https://www.helse-sorost.no/om-oss/vart-oppdrag/hva-gjor-vi/miljo-og-samfunnsansvar/](https://www.helse-sorost.no/om-oss/vart-oppdrag/hva-gjor-vi/miljo-og-samfunnsansvar/) på hjemmesiden til Helse Sør-Øst.

Eksterne henvendelser, spørsmål og avvik knyttet til Sykehusapotekene HF sitt arbeid med aktsomhetsvurderinger og samfunnsansvar kan rettes til post@sahf.no. Henvendelser vil besvares senest tre uker etter den er mottatt.

ÅRSREGNSKAPET

Sykehusapotekene HF avlegger sitt regnskap etter regnskapsloven. I henhold til krav i regnskapsloven bekrefter styret og administrerende direktør at regnskapet er utarbeidet i samsvar med forutsetningene om fortsatt drift. Driftsinntektene for foretaket økte med 10,7% fra 4 816 millioner kroner i 2023 til 5 331 millioner kroner i 2024. Driftskostnadene økte med 11,2% fra 4 844 millioner kroner i 2023 til 5 388 millioner kroner i 2024. Varekostnad og lønnskostnad var de største

kostnadsposten med henholdsvis 79,4% og 14,9% andel av totale driftskostnader i 2024. Årsresultatet endte på -50,5 millioner kroner, noe som er ned fra 2023 da årsresultatet var -19,0 millioner kroner. Ekstraordinære forhold relatert til 2023 som ble oppdaget etter at regnskapsåret 2023 var stengt bidro til at varekostnader på 23,5 millioner ble bokført på 2024 istedenfor på 2023. samt behov for nedskriving av kundefordringer relatert 2022 og 2023 på 6,5 millioner.

Det er en netto økning i likviditet på 12,1 millioner kroner i løpet av 2024. Kontantstrøm fra investeringer i varige driftsmidler var -42,8 millioner kroner. Foretaket har i 2024 gjennomført investeringer som i hovedsak er knyttet til vedlikehold, materiell samt investering i nytt ERP- og butikkdatasystem. Større IKT-satsinger i 2024 forventes på sikt å kunne bidra til mer effektiv- og kostnadseffektiv drift.

Beholdning av kontanter og bankinnskudd var på 36,7 millioner kroner pr. 31. desember 2024. Foretaket har tilgang til konsernkontoordningen med Helse Sør-Øst hvor det pr årsslutt er trukket 93,1 millioner kroner av en total ramme på 159,7 millioner kroner.

FINANSIELL RISIKO OG ANDRE RISIKOOMRÅDER FORBUNDET MED ØKONOMI

Foretakets totalkapital var på 1 496 millioner kroner pr. 31. desember 2024, hvorav kortsiktig gjeld var 862,9 millioner kroner. Andel egenkapital av totalkapital var 34,2% opp fra 31,6 % i 2023. Foretaket har ikke rentebærende gjeld utenom driftskreditt hos Helse Sør-Øst.

Det er store svingninger i pensjonsforpliktsen, mens pensjonskostnaden relativt sett er forholdsvis stabil. Den virkelige verdien av pensjonsforpliktsen er estimert til 24,7 millioner kroner, mens balansen i regnskapet viser midler på 421,7 millioner kroner. Behandlingen av pensjon er gjort i tråd med norsk regnskapspraksis.

Likviditetssituasjonen har blitt mer krevende de siste årene grunnet negative driftsresultater og stor forskjell mellom pensjonskostnad og pensjonspremie. Det jobbes med eier for å sikre at priser for varer og tjenester godt nok tar høyde for Sykehusapotekene HF's likvide behov.

Sykehusapotekene sin gjeld er i all hovedsak definert som kortsiktig. Innskuddsrente i gjeldende bankavtale er basert på flytende rente. Samlet sett vurderes renterisikoen som akseptabel. Inntekter er i all hovedsak betaling fra statseide sykehus og kreditrisikoen ansees derfor som lav. Sykehusapotekene HF er til en viss grad eksponert for endringer i valutakurser og råvarepriser gjennom innkjøp av varer og tjenester fra utlandet, men denne vurderes som begrenset.

Helse Sør-Øst RHF har tegnet en masteravtale på styreansvarsforsikring i Gjensidige Forsikring ASA som gjelder alle foretak under Helse Sør-Øst RHF, inklusiv Sykehusapotekene HF. Forsikringssummen er NOK 25 000 000. Det er ikke egenandel på forsikringen. Forsikringen gjelder for ethvert nåværende, tidligere og fremtidig styremedlem eller ledende ansatt inkl. daglig leder. Forsikringen omfatter

sikredes rettslige erstatningsansvar for formueskade som sikrede kan pådra seg i egen skap av sin rolle.

AVLEGGELSE AV REGNSKAPET

Etter 31. desember 2024 og fram til regnskapet avlegges er det ikke inntruffet forhold av vesentlig betydning som det ikke er tatt hensyn til i regnskapet. Styret og administrerende direktør er ikke kjent med forhold av betydning for å bedømme foretakets stilling utover det som fremgår av årsberetning og årsregnskap.

TAKK FOR INNSATS OG SAMARBEID

Styret mener at det er grunn til å berømme medarbeiderne på alle nivåer for stor innsats og engasjement gjennom et utfordrende år. Styret vil likeledes gi honnør til representanter for ansatte og brukerorganisasjoner for positivt og konstruktivt samarbeid.

FREMTIDSUTSIKTER OG UTFORDRINGER

Sykehusapotekene HF står ved inngangen til 2025 foran en mer krevende økonomisk situasjon enn tidligere. I liket med de siste årene preges driften av høy lønns- og prisvekst. Det har tatt lang tid før aktivitetsnivået på sykehusene har kommet tilbake på nivåer man så før pandemien og en varierende etterspørsel påvirker naturlig nok omsetningsnivået til Sykehusapotekene HF. I 2023 begynte utrullingene av et nytt apoteksystem, skreddersydd for foretaket og denne utrullingen planlegges å være ferdigstilt i løpet av første halvår 2025. Etter at systemet er ferdig implementert, skal Sykehusapotekene HF drifte og utvikle dette videre. Dette er nybrotsarbeid for et foretak som i svært mange år har benyttet det samme apoteksystemet (Farma Pro) som resten av apotekbransjen i Norge.

Det arbeides samme med Helse Sør-Øst RHF for å tydeliggjøre økonomiske prinsipper for å sikre en langsiktig finansiell bærekraft. De siste to årene har kostnadsnivået vært høyere enn inntektene og det er viktig at foretaket klarer å prise sine varer og tjenester på en riktig måte for å kunne være selvfinsinserende.

For å ta høyde for variabelt etterspørselsnivå arbeides det kontinuerlig med tiltaksplaner for å være rigget på en solid og bærekraftig måte. Sykehusapotekene HF utarbeidet i 2023 en ny 5-årig strategiplan og denne har fått noen justeringer i løpet av siste året. Strategiplanen gjelder for årene 2024 til 2028. Strategien baseres på 6 strategiske fyrtårn; *trygg legemiddelbruk og håndtering, økt tilgjengelighet for våre kunder, medarbeidere og kultur, bærekraftig verdikjede, styrke helsekompetanse hos pasienter og pårørende samt ytterlige inkludert i pasientforløpet*.

Foretakets visjon er uendret fra tidligere; *vi gjør sykehusenes legemiddelbruk bedre*. Oppdraget er også uendret hvor sykehusapotekene skal;

- være sykehusets og pasientenes kompetansesenter for legemidler, og bidra til økt sikkerhet
- aktivt bidra til at kostnadene for helseforetakene og deres pasienter forbundet med legemiddelanskaffelse, -distribusjon, -produksjon og -bruk holdes så lave som mulig.
- sørge for at kostnadsbevissthet og kundetilfredshet skal være førende i alt vi gjør.

Det er identifisert 23 ulike rangerte strategiske mål fordelt på de 6 nevnte strategiske fyrtnålene. Det framkommer av strategien et veikart som sier noe om hvordan man ser for seg rekkefølgen av de ulike tiltakene knyttet til hvert strategiske mål.

Foretakets strategiplan er publisert på foretakets [nettsider](#).

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
A5765BA34C584D7BAEC8C73502F854EA

DISPONERING AV ÅRSRESULTATET

Årsresultatet for Sykehusapotekene HF i 2024 ble -50,5 millioner kroner.

Styret foreslår følgende disponering av årsresultatet:

Overført fra annen egenkapital -50,5 millioner kroner

Sum disponert; -50,5millioner kroner

Oslo, 26. februar 2025

Anne Karlsen
Styreleder

Ellen Henriette Pettersen
Styrets nestleder

Henrik Schultz

Ulf Erik Wangsvik Sigurdsen Kathrin Bjerknes

Sissel Ihlebæk Østby

Trine Ruud

Irvin Cehajik

Tore Prestegard
Administrerende direktør

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
A5765BA34C584D7BAEC8C73502F854EA